

Aan de gemeenteraad

Op 22 juni 2022 stelde het raadslid S. Ceulemans (Leefbaar Rotterdam) ons een twaalfstal schriftelijke vragen over Ernstige overlast en vernielingen door Oost-Europese daklozen.

Inleidend wordt gesteld:

De overlast door Oost-Europese daklozen in Rotterdam lijkt aan een niet te stuiten opmars bezig. Waar dit trieste en fenomeen voorheen vaak nog beperkt bleef tot buitenslapers, gaan nu ook steeds vaker volledige wooncomplexen gebukt onder deze problematiek.

Zo is Leefbaar Rotterdam benaderd door bewoners van de Schielandtoren aan de Bulgersteyn in het centrum, waar de situatie met de week onleefbaarder wordt door voornamelijk verslaafde daklozen van Poolse komaf die het pand massaal als slaap- en verblijfplaats gebruiken. Hiertoe worden deuren geforceerd, sloten onklaar gemaakt met gereedschap en glazen deuren en puien bij de ondergronds parkeergarage ingetrapt. Ook worden er andere vormen van vandalisme gepleegd, zoals het veroorzaken van een overstroming in een washok met grote waterschade aan appartementen tot gevolg. Een inventarisatie leerde afgelopen maand dat de kosten van de veroorzaakte schade en de noodzakelijke extra beveiligingsmaatregelen in korte tijd tot boven de twee ton zijn opgelopen. Maar ook immaterieel is de schade groot. Het trappenhuis van de flat lijkt inmiddels meer op een daklozenopvang. Overal liggen slaapzakken, etensresten, lege bierblikken, uitwerpselen en zelfs drugsafval. Diverse bewoners durven amper meer hun eigen flat te betreden. Ook hebben zij zich genoodzaakt gezien hun eigen bewegingsvrijheid te beperken door de deur richting de parkeergarage te barricaderen, aangezien de flat continu via deze route werd binnengedrongen. De huismeester van de flat wordt inmiddels dermate bedreigd dat hij aangifte heeft gedaan. Een onacceptabele situatie die helaas niet beperkt blijft tot de Schielandtoren, maar in meerdere wooncomplexen en portiekwoningen overal in de stad aan de orde van de dag is.

Zowel de bewoners als de politie zitten met de handen in het haar. Overlastgevers die na een melding uit het pand worden gezet of meegenomen voor een proces verbaal, staan binnen mum van tijd weer voor de deur van de woontoren waaruit ze verwijderd zijn. Dweilen met de kraan open dus, terwijl de frustraties onder bewoners toenemen, steeds

meer gevaarlijke situaties ontstaan, de schadepost blijft oplopen en de Oost-Europese daklozen een mensonwaardig bestaan blijven leiden.

Deze situatie kan geen dag langer op zijn beloop worden gelaten. Leefbaar Rotterdam heeft hierover de volgende vragen aan het college:

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Ervaart u ook een toename van het aantal Oost-Europese daklozen in Rotterdam?

Antwoord:

Tijdens periodes van tijdelijke openstelling van de noodopvang voor niet-rechthebbenden vanwege corona is er een toename geweest in het aantal dakloze EU-migranten. Het gaat hierbij om daklozen die geen recht hebben op sociale voorzieningen in Nederland. Begin dit jaar verbleven er per maand circa 200 (individuele) EU-migranten in de noodopvang/winteropvang. Sinds de sluiting van de noodopvang en de winteropvang in het tweede kwartaal van 2022 zien we dat het aantal dakloze EU-migranten dat in Rotterdam op straat verblijft, is gedaald.

Vraag 2:

Deelt u de conclusie dat de eerdere schatting van zo'n honderd Oost-Europeanen die in Rotterdam op straat leven slechts het topje van de ijsberg lijkt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Dagelijks gaan veldwerkers de straat op om contact te zoeken met buitenslapers. Door het werk van de veldwerkers in combinatie met meldingen vanuit andere partijen die in contact komen met de doelgroep ontstaat er een goed beeld van het aantal buitenslapers in Rotterdam. In de afgelopen periode zijn er iets meer dan 100 buitenslapende EU-migranten per maand in de stad aangetroffen. Dit is niet het topje van de ijsberg, maar dit aantal kan wel oplopen door veranderende omstandigheden. Hier blijven we alert op.

Vraag 3:

Wat is op basis van de u meest recente bekende informatie de schatting van het actuele aantal Oost-Europese daklozen in Rotterdam?

Antwoord:

Op basis van de cijfers over de maand juli betreft dit 125 buitenslapende EU-migranten.

Vraag 4:

Deelt u de mening dat hier niet alleen sprake is van een mensonwaardige situatie voor de personen in kwestie, maar dat de overlast die zij veroorzaken tevens een onacceptabel grote stempel op de stad drukt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Ja, wij zijn het hierover met u eens. Wij spannen ons in om de mensonwaardige situatie van EU-migranten te verbeteren én om de overlast voor omwonenden en wijkbewoners te verminderen. Via het meerjarige actieprogramma EU-arbeidsmigranten 'Werken aan een menswaardig bestaan' zetten we in op het verbeteren van de uitgangspositie voor EU-arbeidsmigranten, het verbeteren van de leefbaarheid in de wijken waar veel EU-

arbeidsmigranten wonen en meer preventieve oplossingen ter voorkoming van dakloosheid onder deze doelgroep. Om de situatie van EU-migranten duurzaam en structureel te verbeteren is ook landelijke wetgeving nodig en samenwerking met private partners zoals werkgevers en uitzendbureaus.

Specifiek voor dakloze EU-migranten wordt als onderdeel van het actieprogramma ingezet op toeleiding naar werk indien mogelijk en vrijwillige of verplichte terugkeer naar het land van herkomst. Dit doen we niet alleen, maar samen met de professionals – waaronder politie, handhavers en veldwerkers in de stad.

Vraag 5:

Hoeveel meldingen over Oost-Europese daklozen in wooncomplexen (inclusief portieken) zijn er het afgelopen jaar bij de Rotterdamse politie binnengekomen? Hoeveel unieke locaties betrof dit?

Antwoord:

Vanuit de politie wordt niet geregistreerd hoeveel daklozen (al dan niet Oost-Europees) specifiek in wooncomplexen worden aangetroffen. Politied medewerkers registreren breed onder een algemene noemer zoals 'overlast'. Er is hiermee dan ook niet op unieke locaties zoals wooncomplexen te selecteren.

Vraag 6:

Bent u bekend met de geschetste situatie in de Schielandtoren? Zo ja, deelt u de mening dat het onacceptabel is dat bewoners met dergelijke ellende en kosten worden geconfronteerd?

Antwoord:

Ja, wij zijn bekend met de ervaren overlast in de Schielandtoren en wij vinden dit niet acceptabel. Er is overleg geweest met de beheerder van de toren over de situatie in de Schielandtoren. Inmiddels is een aantal maatregelen getroffen die voorkomen dat onbevoegden toegang tot het gebouw hebben, middels een camerabewakingssysteem en betere afsluiting van de toegang tot het gebouw. Met deze maatregelen wordt overlast tegengegaan. Sindsdien is er een verbetering van de situatie in de Schielandtoren. We volgen de situatie nauwlettend.

Vraag 7:

Snapt u dat het extreem frustrerend is voor bewoners en politie dat de daklozen in kwestie na hun verwijdering uit een pand binnen mum van tijd weer terug zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Ja, om dit zoveel mogelijk te voorkomen zetten wij in op een combinatie van een persoonsgerichte aanpak en structurele oplossingen. Voor personen die in beeld zijn, wordt gewerkt aan een persoonsgerichte aanpak en toeleiding naar hulpinstanties. Voor EU-migranten geldt dat er wordt ingezet op terugkeer naar werk waar mogelijk en/of terugkeer naar het land van herkomst. Er wordt ook actief gewerkt aan opbouw van dossiers van de overlastgevers door politie en handhaving. Wanneer er voldoende registraties zijn opgebouwd in het dossier van een EU-migrant is dat een grond om een traject gericht op verplichte terugkeer in gang te zetten.

Vraag 8:

Welke maatregelen gaat u per direct treffen om de geschetste overlast in te dammen?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 6 en 7.

Vraag 9:

Erkent u dat het beleid dat tot nu toe op deze groep van toepassing is geweest simpelweg ontoereikend is gebleken, gelet op de almaar verder toenemende overlast? Zo nee, waaruit blijkt volgens u dan de effectiviteit van het gevoerde beleid tot nu toe?

Antwoord:

Wij zetten ons samen met de zorg en veiligheidspartijen in om dakloze EU-migranten te helpen aan een perspectief en overlast te voorkomen. Over heel 2021 zijn in totaal 220 EU-migranten teruggekeerd naar het land van herkomst (verplicht /vrijwillig) en zijn ruim 100 EU-migranten aan nieuw werk geholpen. Dit is een toename ten opzichte van de jaren daarvoor. Ondanks deze resultaten zien we continu een nieuwe instroom van dakloze EU-arbeidsmigranten. Bron van dit probleem ligt grotendeels bij malafide uitzendbureaus. Om deze malafide praktijken (duurzaam) te beëindigen is landelijke wetgeving nodig. Het Rijk werkt aan een verplicht certificeringsstelsel voor uitzendbureaus, dat in 2025 geïmplementeerd wordt.

Via het eerdergenoemde actieprogramma EU-arbeidsmigranten 'Werken aan een menswaardig bestaan' en in samenwerking met het Rijk en de G4, zetten we in op preventie van dakloosheid.

Vraag 10:

Deelt u de conclusie dat het uitbreiden van opvang voor deze groep symptoombestrijding is en bovendien een aanzuigende werking kan hebben? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Opvang aan de mensen die geen recht hebben op andere sociale voorzieningen in Nederland, kan ertoe leiden dat de situatie van dakloosheid in stand wordt gehouden en draagt niet bij aan een structurele oplossing. Hiermee zorgt (langdurige) opvang van de niet-rechthebbende doelgroep voor een grotere instroom van dakloze EU-migranten, zonder dat dit leidt tot een beter perspectief voor de EU-migrant zelf. Het voorkomen dat de doelgroep die niet in eigen onderhoud kan voorzien en op straat belandt draagt uiteraard wel bij aan een oplossing. Ter versterking van het perspectief van dakloze EU-migranten zijn we met ingang van 1 juni van dit jaar gestart met een pilot kortdurende opvang voor EU-migranten. Het gaat hierbij om enkele dagen opvang (maximaal 1 week) voor dakloze (niet-rechthebbende) EU-migranten als onderdeel van een traject naar werk en/of de terugkeer naar het land van herkomst.

Vraag 11:

Erkent u dat er voor deze groep maar één echte oplossing is, namelijk terugkeer naar het land van herkomst om daar een nieuw en menswaardig leven op te bouwen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Zie antwoord op vraag 9.

Vraag 12:

Welke mogelijkheden ziet u, of bent u bereid te verkennen, om een meer actieve terugkeeroperatie voor deze groep te starten?

Antwoord:

Medio vorig jaar is de aanpak terugdringen buitenslapende EU-migranten versterkt. Zo is een stedelijk procesregisseur dakloze EU-migranten aangesteld en hebben de gesubsidieerde partijen (Barka en Stichting Ontmoeting) in totaal 2 extra fte's gekregen voor terugkeerbegeleiding van EU-migranten. We zien dat dit samen met de inzet van de ketenpartners (politie, toezicht en handhaving) tot resultaat leidt, zoals ook uit de toename van het aantal terugkeertrajecten naar het land van herkomst blijkt (in 2022 een toename van 15% ten opzichte van 2021). Als onderdeel van de aanpak bekijken we continu welke verdere versteviging er mogelijk is in de samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartijen.

De beste oplossing is echter om EU-migranten die zonder werk zijn geraakt en op straat zijn beland aan nieuw werk te helpen, bij een werkgever die fatsoenlijk voor z'n mensen zorgt. We hebben iedereen die kan en wil werken hard nodig.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Rozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb